

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

w sprawie **adwokat A. L.**

obwinionej o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze,

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 8 grudnia 2025 r. kasacji wniesionej przez obwinioną

od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 11 stycznia 2025 r., sygn. akt [...], zmieniającego orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej [...] z dnia 6 marca 2024 r., sygn. akt [...]

oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a wydatkami postępowania kasacyjnego w kwocie 20 zł (dwudziestu złotych) obciąża A. L..

UZASADNIENIE

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury orzeczeniem z dnia 11 stycznia 2025 r., sygn. akt [...], po rozpoznaniu odwołań złożonych przez: Rzecznika Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej [...], obrońcę obwinionej adwokat A. L. oraz pokrzywdzonego G. G., od skazującego orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej [...] z dnia 6 marca 2024 r., sygn. akt [...], zmienił to orzeczenie w ten sposób, że w miejsce kary dyscyplinarnej zawieszenia w czynnościach zawodowych na czas 5 lat, orzekł karę zawieszenia w czynnościach zawodowych na czas 3 lat, a w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy.

Od tego orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury kasację złożyła obwiniona adwokat A. L. W kasacji podniosła 11 zarzutów i wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz umorzenie postępowania lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu Adwokatury do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę zaskarżonego orzeczenia w zakresie rozstrzygnięcia o karze poprzez wymierzenie kary dyscyplinarnej zawieszenia w czynnościach zawodowych na okres 6 miesięcy bądź wymierzenie kary pieniężnej w wysokości 6 000 zł.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja obwinionej adwokat A. L. jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k. w zw. z art. 95a pkt 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze, dalej powoływana jako p.a.

W postępowaniu dyscyplinarnym adwokatów odpowiednikiem wyroku jest orzeczenie (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 marca 2005 r., sygn. akt SDI 3/05, R-OSNSD 2005, poz. 77, z dnia 28 lutego 2007 r., sygn. akt SDI 5/07, R-OSNSD 2007, poz. 100, z dnia 29 października 2009 r., sygn. akt SDI 17/09, R- OSNSD 2009, poz. 128). W uchwale Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2000 r., sygn. akt I KZP 37/00, OSNKW 2000, z. 9–10, poz. 78, która ma moc zasady prawnej, stwierdzono, że kasację od wyroku oddala się postanowieniem (art. 93 § 1 k.p.k.). Tak uchwalając, Sąd Najwyższy wyszedł z założenia, że skoro kasacja jest wnoszona od orzeczeń prawomocnych, to Sąd Najwyższy, stwierdzając jej niezasadność, nie utrzymuje w mocy zaskarżonego orzeczenia, lecz kasację oddala, co nie wymaga wydania wyroku. Oddalając kasację, Sąd Najwyższy może uznać ją za oczywiście bezzasadną lub za bezzasadną. Oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej nie wymaga pisemnego uzasadnienia. Jeżeli jednak postanowienie o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej zostało wydane na posiedzeniu oraz wtedy gdy zostało wydane na rozprawie, a strona pozbawiona wolności nie miała przedstawiciela procesowego i nie została sprowadzona na rozprawę, uzasadnienie postanowienia sporządza się na jej wniosek (por. art. 535 § 3 k.p.k.). Przepis art. 91d ust 3 p.a., należy odczytywać jako regulację składu Sądu Najwyższego orzekającego na

rozprawie, nie zaś jako regulację nakładającą obowiązek rozpoznania kasacji na rozprawie w każdym wypadku. Tej ostatniej wykładni sprzeciwiają się bowiem względy systemowo-funkcjonalne. Przepisy kasacyjne, co oczywiste, mają zastosowanie w pierwszej kolejności w sprawach karnych, zaś na skutek odesłań zawartych w różnych aktach prawnych, także w innych sprawach, w których rozstrzyga się o odpowiedzialności represyjnej. Do tej kategorii należą sprawy odpowiedzialności dyscyplinarnej adwokatów. Nie ulega przy tym wątpliwości, że kategoria spraw karnych i standard postępowania karnego wyznacza zarazem pewien minimalny stopień gwarancji procesowych dla stron, który w zależności od regulacji w ustawach szczególnych, winien być stosowany, chyba że został w sposób wyraźny wykluczony. Należy wskazać, że oddalenie na posiedzeniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej, a więc w trybie art. 535 § 3 k.p.k., czyli w składzie jednego sędziego, może mieć miejsce także wtedy, gdy kasacja dotyczy wyroku, którym doszło do uprawomocnienia skazania na karę dożywotniego pozbawienia wolności, a więc na karę najsurowszą przewidzianą w ustawodawstwie polskim za najpoważniejsze przestępstwa. Nieracjonalne w tej sytuacji byłoby twierdzenie, że nie jest możliwe orzekanie przez Sąd Najwyższy w takim trybie i w takim składzie co do kasacji wniesionej od orzeczeń sądów dyscyplinarnych, którymi orzeczono kary przewidziane jako sankcje dyscyplinarne, których istota sprowadza się do oddziaływania w obszarze samej korporacji zawodowej. Dolegliwość płynąca z orzeczeń korporacyjnych sądów dyscyplinarnych jest bowiem nieporównywalnie mniejsza niż powołana przykładowo dolegliwości za przestępstwo powszechne w postaci kary najsurowszej co do rodzaju, a zarazem co do wysokości.

W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że kasacja, może być uznana za oczywiście bezzasadną, gdy po jej analizie i skonfrontowaniu z materiałami sprawy, bez potrzeby głębszego w nie wnikania, bądź po takim wniknięciu, jest w sposób niebudzący wątpliwości niezasadna, gdyż stanowi jedynie polemikę z argumentacją sądu, którego orzeczenie zaskarża lub przedstawia argumentację nie mającą żadnego pokrycia w przepisach prawa albo nieprzystającą do realiów danego procesu lub wskazuje na uchybienia, jakie w ogóle w niepowtarzalnych realiach danej sprawy nie wystąpiły, albo na uchybienia, które wprawdzie rzeczywiście wystąpiły, ale nie budzi żadnych wątpliwości, iż nie mogły one mieć

istotnego wpływu na treść zaskarżonego kasacją orzeczenia (por. np. T. Grzegorzczak, Kasacja jako nadzwyczajny środek zaskarżenia w sprawach karnych i jej skuteczność w praktyce, Państwo i Prawo 2015, nr 6, L. Paprzycki, Oczywista bezzasadność i oczywista zasadność kasacji, w: P. Hofmański, K. Zgryzek (red.), Współczesne problemy procesu karnego i wymiaru sprawiedliwości. Księga ku czci Profesora Kazimierza Marszała, Katowice 2003.). Tak jest właśnie w niniejszej sprawie. Zarzuty kasacji obwinionej adwokat A. L. z pkt 1, z pkt 2, z pkt 3 oraz z pkt 6 dotyczą kwestii oceny prawidłowości postępowania karnego w sprawie o sygn. akt II K 264/21, które toczyło się przed Sądem Rejonowym w B. i w którym to postępowaniu wyrokiem z dnia 12 lipca 2022 r. skazano adwokat A. L. za popełnienie przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. na karę grzywny w wysokości 150 stawek po 10 zł. Ten wyrok karny został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w L. z dnia 18 listopada 2022 r., sygn. akt [...]. Z kolei kasację obrońcy adwokat A. L. złożoną od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 18 listopada 2022 r., sygn. akt [...], Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 21 września 2023 r., sygn. akt II KK 180/23, oddalił jako oczywiście bezzasadną. Oczywistą jest rzeczą, że organy orzekające w postępowaniu dyscyplinarnym są związane treścią prawomocnego wyroku sądu powszechnego i nie mają ustawowych uprawnień do oceny przeprowadzonego postępowania karnego, a tego w istocie dotyczą zarzuty z pkt 1, z pkt. 2, z pkt 3 oraz z pkt 6 kasacji. Niezasadny jest również zarzut kasacji z pkt 4, albowiem skoro czyn przypisany obwinionej adwokat A. L. zawiera jednocześnie znamiona przestępstwa, to przedawnienie tego przewinienia dyscyplinarnego nie następuje wcześniej niż przedawnienie przewidziane w ustawie karnej. Przepis art. 88 ust. 3 p.a. jest w tej sytuacji przepisem szczególnym wyłączającym stosowanie art. 88 ust 1 p.a. (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2010 r., sygn. akt SDI 13/10, OSNSD 2010, poz. 61, W. Sarnowski, Postępowanie dyscyplinarne, Radca prawny 2004, nr 4, s. 25 – 26). Również bezzasadne są zrzuty kasacji z pkt 5 i pkt 7, albowiem prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 12 lipca 2022 r., sygn. akt [...], obalił domniemanie niewinności adwokat A. L. w zakresie w jakim jest to niezbędne do prowadzenia postępowania dyscyplinarnego i tego faktu nie zmienia zatarcie skazania za przestępstwo, którego znamiona zawiera przypisane jej przewinienie

dyscyplinarne (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2011 r., sygn. akt SDI 32/10, OSNKW 2011, z. 2, poz. 12). Niezasadne są także zarzuty z pkt 8 i z pkt 9 kasacji. Jeszcze raz podkreślić należy, iż sądy dyscyplinarne nie mogą czynić własnych ustaleń co do faktu zaistnienia przestępstwa, gdyż w Polsce w tym zakresie wyłączną kompetencję mają państwowe sądy powszechne, orzekające w trybie przepisów procedury karnej, przy pełnym poszanowaniu gwarancji oskarżonego określonych w Konstytucji RP oraz Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (por. np. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2006 r., sygn. akt I KZP 8/06, OSNKW 2006, z. 10, poz. 87). Oczywiście w przypadku naruszenia przez sąd powszechny rozpoznający sprawę karną przepisów procedury karnej lub prawa karnego materialnego, stronie przysługuje prawo do złożenia tzw. zwykłego środka odwoławczego i jak wynika z akt sprawy z tego prawa obwiniona adwokat A. L. skorzystała, gdyż wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 12 lipca 2022 r., sygn. akt [...], był poddany kontroli instancyjnej. Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 18 listopada 2022 r., sygn. akt [...], utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 12 lipca 2022 r., sygn. akt [...] (k. 196 - 201). Obwiniona adwokat A. L. ma oczywiście prawo do kolejnego zainicjowania zaskarżenia skazującego prawomocnego wyroku sądu powszechnego, czyli wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 12 lipca 2022 r., sygn. akt [...], w trybie tzw. nadzwyczajnych środków zaskarżenia (wznowienie postępowania, czy kasacja o jakiej mowa w art. 521 k.p.k.). W realiach, nie można dopatrzyć się naruszenia przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury jej prawa do obrony. Brak jest dowodów aby stwierdzić, że obwinionej adwokat A. L. uniemożliwiono złożenie „pełnych wyjaśnień” w postępowaniu odwoławczym, dlatego bezzasadny jest zarzut z pkt 10 kasacji. Również nie zasługuje na uwzględnienie zarzut z pkt 11 kasacji, to jest zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonej kary dyscyplinarnej. Pamiętać należy, że w orzecznictwie dyscyplinarnym jako zasadę przyjmuje się, iż popełnienie przewinienia dyscyplinarnego zawierającego znamiona przestępstwa umyślnego, powinno skutkować orzeczeniem najsurowszej kary dyscyplinarnej, czyli kary wydalenia z adwokatury. Orzeczenia takiej też kary domagał się w niniejszej sprawie adwokat J. K. – Rzecznik Dyscyplinarny Izby Adwokackiej [...].

Zważywszy na wyeksponowane przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia z dnia 11 stycznia 2025 r., sygn. akt [...], tzw. okoliczności łagodzące (por. s 4 tego dokumentu), orzeczonej przez ten Sąd karze dyscyplinarnej nie można zasadnie postawić zarzutu, iż w realiach niniejszej sprawy jest karą rażąco surową, gdyż określić ją można jako karę dyscyplinarną wyjątkowo łagodną.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w postanowieniu.

[M. T.]

[r.g.]